

Daf 3: DAMAGE DONE BY "TRAMPLING"

There are four primary categories of *nezakim* (damages), known as "*Avot Nezikin*." One of the *Avot Nezikin* is known as "*Regel*". What type of damage does the category of "*Regel*" include? The Torah commands animal owners to watch over their animals to ensure they do not cause any *nezek*. An animal does not walk around with the same care or caution as does a person. As a result, an animal is liable to step on various items and cause *nezek*. Therefore, **if an animal enters a person's yard and tramples the fruit – it is the animal owner's responsibility to pay for that damaged fruit, since the owner failed in his responsibility to properly supervise the animal.**

On one occasion, an animal got out of its pen. While walking in the street, it stepped all over a bunch of juicy fruits, containers of milk, and various other food items. The owners of the crushed items rushed to the animal's owner and demanded payment for their losses – but the law was not in their favor. The *halacha* stipulates that if an animal causes damage while walking in the *reshut ha'rabim* (public domain) its owner is *patur* (exempt from liability for the damages) because the animal is permitted to walk through public areas. **In cases involving "*Regel*" damage in the "*reshut ha'yachid*" (private domain) the owner is obligated to pay compensation because the animal was unlawfully trespassing; in cases involving "*Regel*" damage in the "*reshut ha'rabim*" (public domain) the owner is exempt from paying compensation.**

דף ג': "אבות נזיקין" - "רגל"

ישנם ארבעה סוגים שונים של נזקים, המכונים "אבות נזיקין". כל סוג נזק הוא "אב". אחד מאבות הנזיקין מכונה "רגל". מהו אב נזיקין "רגל"? התורה צוה שבבעליה של בהמה צריך לשמר עליה שלא תזיק. בהמה אינה הולכת בזהירות כמו אדם, ולכן תוך כדי הליכתה היא עלולה לדרוך על חפצים שונים ולהזיק להם. לפיכך, אם בהמה נכנסה לחצר של אדם אחר ודרכה על פרות – עליו לשלם את הנזק, מפני שעליו לשמר על בהמתו שלא תזיק.

באחד הימים יצאה בהמה לטייל ברחוב ותוך כדי הלוכה דרכה על פרות עסיסיים, שקיות חלב ומוצרים שונים. בעלי המוצרים רצו אל בעל הבהמה ודרשו ממנו לשלם להם, אך הדיון לא לצדם, מפני שההלכה היא שבהמה המזיקה תוך כדי הלוכה ברשות הרבים – פטורה, מפני שלבעלי הבהמות יש רשות לתת לבהמותיהם להלך ברשות הרבים. על נזק של "רגל", ברשות היחיד – חייבים; ברשות הרבים – פטורים.

Daf 4: THE UNRULY SLAVE

In principle, a person is responsible for safeguarding their possessions, and in the event one of those possessions causes *nezek* (damage) the owner is liable to pay compensation for that *nezek*. However, there are some exceptions to this law. There was a wealthy man who possessed many *Avadim C'na'a'ni'im* (Canaanite slaves). One of his *avadim* became mentally disturbed and set fire to a variety of locations around the city. The *eved* also dug a number of ditches in the street and caused other types of *nezek*. This unruly *eved* was apprehended and brought back to his master, with a firm demand: Guard over your *eved* and pay for the *nezek* he has caused. The master of an *Eved C'na'ani* is responsible for supervising him and ensuring he does not cause *nezek*. However, there is a special enactment that if an *Eved C'na'ani* does cause *nezek* his master does not need to make restitution for that *nezek*. Why were masters of *Avadim C'na'a'ni'im* exempted from paying for *nezek* their slaves cause? **Chachamim ruled that the masters would be exempt, because Chazal feared an *eved* who wanted to cause his master great grief would purposely inflict extensive damage on the property of others so as to obligate his master to pay significant sums of money.**

דף ד': העבד המשתולל

באופן עקרוני, אדם אחראי על המון שלו, ואם ממנו הזיק עליו לשלם את הנזק. אולם גם לדיון זה יש יוצא דופן, כגון במקרה הבא. היה אדם עשיר שהיה לו עבדים כנענים רבים. אחד מעבדיו נתקף בטרור והצית אש במקומות שונים ברחבי העיר, פתח בורות ברחוב וגרם נזקים שונים. תפסוהו והביאוהו בפני אדוניו בדרישה נחרצת: שמר על העבד שלך ושלם על הנזקים שעשה. אכן, בעליו של עבד כנעני צריך לשמר עליו שלא יזיק, אבל ישנה תקנה מיוחדת שאם העבד הזיק, אדוניו אינו צריך לשלם את הנזקים. מדוע? כי חכמים חששו שעבד שירצה לצער את אדוניו, יעשה נזקים חמורים ויגרם לאדוניו להתחייב כספים רבים כדי לשלם על הנזקים.

Daf 5: THE HARMLESS OX AND THE DANGEROUS OX

דף ה': שור תם ושור מועד

The *Av Nezikin* known as “*Keren*” (literally “horn”), refers to *nezek* done by a *shor* (ox) that gores with its horns. Undoubtedly, it is the owner’s responsibility to guard his oxen and ensure they refrain from goading. If the owner of a *shor* does not properly guard his animal and the *shor* succeeds in goading, the owner is obligated to pay for any *nezek* incurred.

אב הנזיקין “קרן” מתיחס לנזקים שנעשו על ידי שור שנגח בקרניו. כמובן שעל הבעלים לשמור על השורים שלו שלא ינגחו בקרניהם, כפי שהם יודעים לעשות, ואם בעל השור לא שמר עליו והשור נגח, עליו לשלם את הנזק.

There are several unique laws pertaining to the *Av Nezikin* “*Keren*.” **The first few times a *shor* gores, it is considered “*Tam*” (“simple”, or harmless),** since that *shor* is not yet considered to be in the habit of goading. According to the Torah, the owner of a *shor* “*Tam*” is responsible to pay *chatzi-nezek* (half the value) for the *nezek* caused by their animal. However, if the *shor* continues to gore and does so **for a fourth time, it is considered a “*shor mu’ad*” (forewarned ox) whose owners are obligated to pay compensation for the entire value of the items damaged.**

לאב נזיקין “קרן” ישנן הלכות מיוחדות. בפעמים הראשונות שהשור נוגח הוא מכונה “תם”, כמו “תמים”, כי הוא עדין אינו רגיל לנגוח. על פי התורה בעליו של שור תם משלם רק חצי משווי הנזק. אם השור מוסיף לנגוח, בפעם הרביעית הוא כבר מכונה “שור מועד” שדרכו לנגוח, ובעליו חייב לשלם את כל שווי הנזק.

Daf 6: THE SAW FELL FROM THE ROOF

דף ו': המסור נפל מן הגג

Reuven decided to expand the apartment’s livable space by building additional rooms on the roof of the house. Reuven began energetically working on the renovation. While he worked, several of his tools remained sitting on the roof. Reuven thought to himself: “I’m not going to waste time taking these tools to the storage shed each evening. When I finish the project, I will return all of the equipment back where it belongs.” So, **Reuven left his tools on the roof’s railing and went to sleep.**

During the night, a strong gust of wind blew and knocked Reuven’s saw off the roof. The saw fell on the Shimon family’s laundry lines and tore through their Shabbat tablecloth. The saw continued to fall down to the sidewalk and also injured the finger of Mr. Levy, an innocent passerby.

Does the *halakhah* require Mr. Reuveni to make restitution? **If the wind that blew down the saw was a *ruach metzuyah* (wind of typical strength), and not unexpectedly powerful wind, then Reuven would be *chayav* (obligated) to pay the Shimon family for their tablecloth and he would also be obligated to compensate Mr. Levy for the damage he caused to him.**

ראובן החליט לבנות עוד חדרים על גג הבית כדי להגדיל את הדיירה. במהלך הבניה נותרו כלי עבודה שונים על הגג. ראובן אמר לעצמו: “לא אקח כל יום את הכלים מן הגג ואאכסן אותם במחסן, אלא לאחר שאסיים את כל העבודה.” השאיר, אפוא, את כלי העבודה על גדר גג הבית והלך לישון.

בלילה נשבה רוח, והפילה מסור מן הגג. המסור נפל על חבלי הכביסה של משפחת שמעון וקרע את המפה של שבת, ואחר כך נפל על המדרכה ופצע את אצבעו של אדון לוי שבדיוק עבר לתומו ליד הבית.

מה ההלכה בעניין? אם הרוח הייתה רגילה ולא רוח חזקה שאינה מצויה, חייב ראובן לשלם למשפחת שמעון על המפה, ולאדון לוי הוא חייב לשלם כסף על הנזק שנעשה לו.

Daf 7: THE NEEDY NEIGHBOR & THE OWNER OF THE ORCHARD

דף ז': הַשָּׂכֵן הָעֲנִי וְהַשָּׂכֵן בְּעַל הַפְּרִדִּים

Shimon was terribly poor. He would impatiently wait for the *Shmittah* (Sabbatical) year, because then all produce growing in the field is considered *hefker* (ownerless) and he would be able to gather many fruits and vegetables for himself without having to pay for them. Shimon also looked forward to **the third and sixth years of the Sabbatical cycle**, because during those years **the farmers were required to set aside *ma'aser* (tithe) for the needy**, known as *Ma'aser Oni*.

During those two years, Shimon's neighbor would bring him *Ma'aser Oni* from the neighbor's grove. One time, the neighbor brought a particularly large quantity of fruit. Shimon questioned him: "Dear neighbor, according to ***halacha*, a person who has less than 200 zuz in assets is considered truly poor and only such a needy person is entitled to accept *Ma'aser Oni***. I do not currently have 200 zuz. However, the goods you have brought me are worth at least 500 zuz. Am I allowed to accept all of this fruit?"

The neighbor replied: ***Halacha* permits the giving of a large gift of *Ma'aser Oni* at one time to a person who has less than 200 zuz, even if that gift is worth considerably more than 200 zuz. However, after you accept this *tzedakah*, you will not be able to receive *Ma'aser Oni* again until after you have eaten a large enough portion of this produce so that less than the equivalent of 200 zuz remains in your possession.**

שָׁמְעוֹן הָיָה עֲנִי וְאֶבְיוֹן, וְהוּא הָיָה מְחַפֵּה בְּקוֹצֵר רוּחַ לְשָׁנַת הַשְּׁמִיטָה, וְגַם לְשָׁנַת הַשְּׁלִישִׁית וְלְשָׁנַת הַשְּׁשִׁית שֶׁאֲחֵרֵי הַשְּׁמִיטָה, כִּי בְּשָׁנַת הַשְּׁמִיטָה כָּל הַפְּרִוֹת הַפְּקָר וְהוּא יְכוּל לְקַחַת פְּרִוֹת לְעַצְמוֹ בְּלִי לְשִׁלְם. גַּם לְשָׁנַת הַשְּׁלִישִׁית וְלְשָׁנַת הַשְּׁשִׁית הוּא צִיפֶה, כִּי בְּשָׁנָה זוֹ בְּעֵלֵי הַפְּרִוֹת צְרִיכִים לְהַפְרִישׁ מֵעֵשֶׂר עֲבוּר הָעֲנִיִּים. מֵעֵשֶׂר זֶה מְכוּנָה "מֵעֵשֶׂר עֲנִי".

בְּשָׁנִים הַלְלוּ הָיָה שָׂכֵנוֹ שֶׁל שָׁמְעוֹן מְבִיא לוֹ מֵעֵשֶׂר עֲנִי מִפְּרִדֵּי־סוֹ בְּאַחַת הַשָּׁנִים הַבִּיא הַשָּׂכֵן כְּמוֹת גְּדוּלָה שֶׁל פְּרִוֹת וְשָׁמְעוֹן שָׁאל אוֹתוֹ: שָׂכֵנִי הִיקָר, יְשָׁנָה הִלְכָה שְׁעֵנִי הוּא מִי שֶׁאֵין לוֹ מֵאֲתִים זוֹז. רַק לְעֵנִי כִּזָּה מוֹתֵר לְקַחַת מֵעֵשֶׂר עֲנִי. לִי אֵין כְּעַת מֵאֲתִים זוֹז, אֲבָל הַסְּחוּרָה שֶׁהֵבֵאתָ לִי שָׁוֶה חֲמִשׁ מֵאוֹת זוֹז, הֲאֵם מוֹתֵר לִי לְקַחַת אֶת כָּל הַפְּרִוֹת? הַשָּׂכֵן: הַהֲלָכָה קוֹבֵעַת כִּי לְמִי שֶׁאֵין מֵאֲתִים זוֹז, אֶפְשָׁר לְתַת כְּמוֹת גְּדוּלָה שֶׁל מֵעֵשֶׂר עֲנִי בְּפַעַם אַחַת, אֶפִּילוֹ שֶׁהוּא שָׁוֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמֵּאֲתִים זוֹז. אֲכֵן, אַחֲרֵי שֶׁתִּקְבַּל צְדָקָה זוֹ לֹא תוּכַל לְקַבֵּל שׁוּב מֵעֵשֶׂר עֲנִי, עַד שֶׁתֹּאכַל מִן הַפְּרִוֹת וְכִבֵּר לֹא יִהְיֶה לָךְ פְּרִוֹת בְּשׁוּוֵי מֵאֲתִים זוֹז.

Daf 8: A LOAN BECOMES COMPLICATED

דף ח': הַהֲלוּאָה שֶׁהִסְתַּבְּכָה

Yisrael was a wealthy Jew who established a large *kupat gemilut chasadim* (charitable fund) for the purpose of extending interest-free loans to Jews in need — thereby fulfilling a *mitzvah aseh min HaTorah* (positive Torah commandment). Each *loveh* (borrower) signed a *sh'tar hal'va'ah* (loan document), on which it was written: "I, *Ploni* (so-an-so), owe Yisrael such-an-such dollars." In order for the document to be official, two witnesses signed the *shtar* (document).

When there is a *sh'tar hal'va'ah* signed by witnesses, a lien exists on the borrower's properties. Meaning, if, heaven forbid, the borrower is unable to repay the *chov* (debt); the *malveh* (lender) is permitted to collect the borrower's land as a method of repayment. What if the borrower already sold all of his land? In such a case, Yisrael (the *malveh*) would be permitted to approach the individual who acquired the property from the *loveh*, show him the *shtar hal'va'ah* and take ownership of the property — because the *loveh's* property was encumbered (*m'shubad*) for Yisrael before that buyer acquired the land.

From what kind of property is Yisrael permitted to collect? It depends. **Of the properties in the *loveh's* possession, Yisrael would be permitted to collect from his middling, or fair quality land; and not from either the worst or the best properties still in the *loveh's* possession.** However, if all of the *loveh's* fair quality lands had been sold, Yisrael would be obligated to accept repayment from the inferior property. Only in the case where the *loveh* no longer retains ownership of any property, is the *malveh* permitted to take away land from the buyers who had acquired property from the *loveh*.

יִשְׂרָאֵל הָקִים קוֹפֵת גְּמִילוּת חֲסָדִים גְּדוּלָה, כְּדִי לְהִלוֹת כֶּסֶפִּים לַיהוּדִים הַמְּזַקְקִים לְהִלוּאָה.

כָּל לווֹה הָיָה חוֹתֵם עַל שֵׁטֶר הַלוּאָה, בּוֹ הוּא כָּתַב: אֲנִי פְלוֹנִי חֵיב לְיִשְׂרָאֵל כֶּךָ וְכָךְ כֶּסֶף. עַל הַשֵּׁטֶר הָיוּ חוֹתְמִים שְׁנֵי עֵדִים. כְּאֲשֶׁר יֵשׁ שֵׁטֶר הַלוּאָה עִם עֵדִים, הַקְּרָקְעוֹת שֶׁל הַלוּוֶה מְשׁוּעֲבָדִים לְפָרְעוֹן הַהֲלוּאָה. כְּלוֹמֵר: אִם חֲלִילָה אֵירַע שֶׁהַלוּוֶה אֵינוֹ יְכוּל לְשַׁלֵּם אֶת הַחֹב, רִשְׁאֵי הַמְלוּה לְגָבוֹת קְרָקְעוֹת שֶׁל הַלוּוֶה לְפָרְעוֹן הַחֹב.

וּמָה יִקְרָה אִם הַלוּוֶה יִמְכּוֹר אֶת הַקְּרָקְעוֹת שֶׁלוֹ? בְּמִקְרָה כִּזָּה יִשְׂרָאֵל רִשְׁאֵי לְגִשֵׁת אֶל הַקוֹנֵה וּלְהִרְאוֹת לוֹ אֶת שֵׁטֶר הַהֲלוּאָה וְלִקְחַת אֶת הַקְּרָקְעָה, כִּי הַקְּרָקְעָה הִיְתָה מְשׁוּעֲבָדָת לְיִשְׂרָאֵל עוֹד לְפָנָי שֶׁהַקוֹנֵה קָנָה אֶת הַקְּרָקְעָה.

אֵיזָה סוּג קְרָקְעָה יִהְיֶה רִשְׁאֵי יִשְׂרָאֵל לְגָבוֹת מֵהַלוּוֶה? תְּלוּי: מִקְּרָקְעוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ אֶצְל הַלוּוֶה, הוּא רִשְׁאֵי לְגָבוֹת קְרָקְעָה בִּיְבוּנוּת; לֹא אֶת הַגְּרוּעָה שֶׁבְּקְרָקְעוֹת הַלוּוֶה וְלֹא אֶת הַמְעוּלָה שֶׁבְּקְרָקְעוֹת הַלוּוֶה, אֲלֹא אֶת הַבִּיּוּנוּת. אֲךָ אִם הַקְּרָקְעָה הַבִּיּוּנוּת נִמְכְּרָה, חֵיב יִשְׂרָאֵל לְקַחַת מֵהַלוּוֶה קְרָקְעָה גְרוּעָה. רַק אִם אֵין לַלוּוֶה כָּל קְרָקְעָה, רִשְׁאֵי יִשְׂרָאֵל לְקַחַת קְרָקְעוֹת מֵהַקוֹנִים.

Daf 9: "ENHANCEMENT OF A MITZVAH — UP TO ONE-THIRD"

דף ט': "הידור מצוה — עד שלישי"

The Shlomi Family was known for their practice of *hiddur mitzvah* (enhancing their fulfillment of *mitzvot*). The family patriarch educated his children to be **appreciative of Hashem's largesse** and would delicately remind them they should find ways to enhance their practice of *mitzvot*.

How much money is one required to spend in order to enhance a *mitzvah*? *Chazal* set rules regarding this matter. "*Hiddur Mitzvah ad shleesh*" (enhancement of a *mitzvah*, up to 1/3 more). Meaning, one need not spend a great deal of money to purchase the most beautiful ritual item. **It is sufficient to spend up to one-third more than the cost of the standard ritual item.**

משפחת שלומי ידועה בהידור במצוות. אבי המשפחה נוהג לחנך את ילדיו לאור הפסוק "זה א-לי ואנוהו" ומזכיר להם בדרך נועם כי יש להדר במצוות.

כמה כסף צריך להוציא כדי להדר במצוות? חז"ל קבעו כללים בענין זה: "הידור מצוה - עד שלישי" כלומר: אין צורך לשלם כסף רב כדי להדר במצוה, אלא די בתוספת תשלום של שלישי יותר מהמחיר הרגיל.

**UP TO
1/3 MORE**

D'VAR TORAH: PARASHAT CHAYEI SARAH

דבר תורה: פרשת חיי שרה

Parashat Chayei Sarah, which can be translated as "Sarah's Life," commences with the account of Sarah's passing and culminates with the story of Rivka's arrival at Sarah's tent following her marriage to Yitzchak. On this matter, the Midrash offers an interpretation of the verse, "**The sun rises and the sun sets,**" suggesting that as Sarah's sun set, Rivka's sun began its ascent. In essence, Sarah's departure from the tent paved the way for the arrival of the subsequent matriarch, Rivka. It exemplifies the world's cyclical nature, where doors may shut, and the sun may set, ushering in moments of darkness and absence. Nevertheless, each sunset serves as the prelude to the sunrise of the following day, and the closure of one door presents an opportunity for fresh growth.

פרשת חיי שרה פותחת בספור פטירתה של שרה, ומסתיימת בספור כניסתה של רבקה לאהל של שרה לאחר נשואיה עם יצחק. המדרש דורש על דבר זה את הפסוק — " וזרח השמש ובא השמש", ואומר — שעם שקיעתה של השמש של שרה, החלה לזרח השמש של רבקה. ובמלים אחרות — היציאה של שרה מהאהל היא שאפשרה את כניסתה של האמא הבאה אחריה- של רבקה. דרכו של עולם שדלתות נסגרות, שהשמש שוקעת ואתה מגיעה תקופה של חשך והעדר. אולם, כל שקיעה היא הפתח לזריחה של היום הבא, כל סגירת דלת היא הזדמנות לצמיחה חדשה.